

سیاست

سیاسیون مشارکت‌خواه میانداری می‌کنند

توپ در زمین شورای نگهبان

همدلی | **داوور احسانی**: بعد از ثبت‌نام داوطلبان ریاست‌جمهوری مواضع گروه‌های سیاسی صورت‌بندی جدیدتری به خود گرفته است. به رغم انتقادهایی که به حضور بی‌برنامه و آشفته داوطلبان ریاست‌جمهوری شد، نیمه دیگر این حضور شورای نگهبان را در وضعیت تصمیم قرار داده است. مصاحبه صدا سیما با جنتی گویای فشاری است که از سمت فعالان سیاسی بر این نهاد آمده و جنتی کهنسال را جلو دوربین ظاهر کرده تا بگوید ما مسیر مستقیم خود را می‌رویم. این اظهارات در حالی است که در روزهای گذشته بیانیه‌ای مشابه روزنه‌گشاها در انتخابات مجلس، منتشر شد و در آن بر لزوم باز شدن فضای سیاسی و ایجاد زمینه حضور داوطلبان با سلیاق مختلف مورد نظر بوده است. دیروز نیز رسانه نزدیک به «علی ششمخانی» با ادبیات دیگر همان نکات را مطرح کرد که مشابهت این دو نشان از آخرین تلاش‌های سیاسیون برای توصیه به تغییر رویه در تایید صلاحیت‌ها دیده می‌شود. «نورنیوز» نوشت: «تکرار سوسمین انتخابات بی در پی در جمهوری اسلامی ایران با حد نصاب مشارکت زیر ۵۰ درصد، اگر چه همچون دو دور اخیر، توجیه کنندگان خود را پیدا خواهد کرد، اما همانگونه که اشاره شد توجیچی بیش نخواهد بود و پیام‌ها و معناهای ناخوشایندی را القا می‌کند.»

نورنیوز، که در سال‌های گذشته، همزمان با مسئولیت علی‌ششمخانی مواضع او را بیان کرده در ادامه این مطلب آورده: «چهره‌ها یا نامزدهای اصلی طیف‌های مختلف سیاسی که در انتخابات حضور پیدا کرده اند، عمدتاً افراد شناخته شده، با سابقه و کارنامه‌دار هستند. شایسته است که روند کار در ایستگاه دوم و در محضر حقوق‌دانان و فقهای محترم شورای نگهبان به‌گونه‌ای پیش رود که نه تخطی از قانون صورت بگیرد و نه جریان‌های کلان سیاسی در کشور از داشتن نامزد اصلی، مطلوب و اختصاصی محروم شوند.» در همین حال بیانیه ۱۵۱ نفر از «اندیشمندان و فعالان سیاسی و مدنی دغدغه‌مند توسعه و

مردمسالاری در ایران» نیز در این باره به مسائل مختلف پیش‌روی توسعه و مشکلات موجود اشاره کرده و خواستار توجه به موضوع مشارکت در انتخابات آینده شده است. در این بیانیه که با امضای برخی چهره‌های برجسته سیاسی و اجتماعی همچون محمدجواد ظریف، مقصود فراستخواه، ماشاءالله شمس‌الواعظین و محمد آذری جهرمی منتشر شده، دغدغه غالب اکثریت سیاسیون مورد توجه قرار گرفته است. در بخشی از این بیانیه آمده: «تداوم مشارکت پایین (مشابه سه انتخابات گذشته) و بحران نمایندگی سیاسی می‌تواند به افزایش تهدیدهای امنیت و بقا از داخل و خارج بیانجامد و در تبدیل توسعه پایدار و گشایش به اولویت‌های نظام سیاسی تأخیر بیندازد.» در بخش دیگری از این بیانیه به مشکلات موجود

پرداخته شده که زبان اصولگرایان میانه رو و اصلاح‌طلبان را تداعی می‌کند، قشری که با آمدن لاریجانی، شریعتمداری و جهانگیری به انتخابات ریاست‌جمهوری می‌خواهد فصل مشترک این نامزدها را در برهه زمانی تایید صلاحیت‌ها نمایندگی کند. این بیانیه در ابراز این دغدغه‌ها آورده: «تحریم‌های خارجی و دوقطبی‌گرایی و سیاست تهدید و منازعه در دوسوی طیف سیاسی، به ویژه از سال ۹۷، بر زندگی عادی ایرانیان فشار سهمگینی وارد کرده است. وقت تقویت کشتگری مرزی و میانه اصلاح‌گر، دوراندیش، توافق‌ساز، بهبودبخش زندگی و حلال مسائل است. عموم ایرانیان ذی‌نفع زندگی بهتر و آرامش و رشد و ثبات و گشایش تدریجی‌اند. از معلم و والدین و کارگر و کارمند و دانشجو و پرستار تا هنرمند و پزشک و کشاورز و استاد دانشگاه و روحانی

...

تربیون‌های نماز جمعه هم بی‌طرفی را کنار گذاشتند

دفاع انتخاباتی صدیقی از کابینه رئیس‌

آنها را دادند. رئیس‌ی کسی بود که خوش کمتر از خدمات این دوره کوتاه نبود هم حیاتش خیر بود هم ممانث. حماسه مردم در تشییع او نشان داد مردم ایران زنده و ایستاده‌اند و به مسئولیشتان علاقمند دل‌داده ولایتند. خطیب جمعه تهران با بیان مولفه‌های بیان شده از جانب رهبر انقلاب درخصوص انتخابات پیش رو، تأکید کرد: هر رئیس جمهوری اگر بخواهد همه مسیری را که رئیس بنا نهاده و مسئولانی را که او منصوب کرده عوض کند، این خسارت برای مردم است. کسی را انتخاب کنید که راه رئیس‌ را ادامه دهد.

***امام‌جمعه اهواز: نیروهای انقلابی اجازه تکرار انتخابات ۹۲**

و **۹۶ را ندهند**

در همین حال موسوی‌فرد، امام جمعه اهواز هم دیروزبان کرد:

همدلی | سروسری سیاسی: دیروز همزمان با نامه اعضای دولت به شورای نگهبان برای تایید صلاحیت یک عضو کابینه، تربیون‌های نمازجمعه هم آشکارا در زمین دولت و ادامه مسیر رئیس‌ی حرکت کردند. «کاظم صدیقی» در بخش پایانی خطبه‌های نماز جمعه به توصیف‌های رهبر انقلاب در مورد رئیس‌ جمهور شهید اشاره کرد و اظهار داشت: مقام معظم رهبری ۲۰ امتیاز در مورد رئیس‌ جمهور عزیز به کار برند که در مورد فرد دیگری سابقه ندارد. هر کدام از این موارد تعریف از یک شخص نیست، بلکه یک قاعده و قانون است که همه باید به آن توجه کنند.صدیقی افزود: مردم هم در بزرگداشت رئیس‌ جمهور کم نگذاشتند و اگر چه برخی منتظر بودند ۴ سال دولت رئیس‌ی تمام نشود، اما مردم با حماسه تشییع پیکر ایشان پاسخ

"همدلی" چرایی تلاش دولت و اطرفیانش را برای ساخت «خط قرمز» در انتخابات بررسی می‌کند

فرار از نقد

شاهد چنین اتفاقی نبوده‌ایم. این درحالی است که در کوران رقابت‌های انتخاباتی دوره سیزدهم شاهد توهین و استهزای شهید رئیس‌ی ازسوی برخی کاندیداها بودیم که اگرچه با هدف تخریب چهره این شهید بزرگوار انجام شد، اما در عمل نتیجه معکوس داشت و شهید رئیس‌ی ازسوی مردم به‌عنوان رئیس‌جمهور برگزیده شد. شکل دوم «قایت با شهید» در جریان رقابت‌های انتخاباتی جاری در کشور در قالب «تحریف» قابل تصور است، روشی که طی روزهای اخیر شاهد نمودهایی از آن بوده‌ایم. در این رویکرد برخی کاندیداها و جریان‌های سیاسی تلاش می‌کنند دولت شهید رئیس‌ی را «بی‌دستاورد» جلوه دهند؛ شیوه‌ای غیراخلاقی که با برداشت‌های مردمی و عمومی از عملکرد ۳ساله دولت شهید رئیس‌ی در تناقض قرار دارد.

جلیلی برای حمایت از دولت کافی نیست!

احتمالاً گزینه دوم، نقد شرایط، روزنامه زاکانی و عوامل تندرو به آن اشاره کردند و نام آن را «تحریف» گذاشتند بیشترین احتمال بروز را دارد. روشی که نقد عملکرد دولت است و در جریان همه رقابت‌ها تاکنون وجود داشته. این موضع‌گیری‌ها و فرار رو به جلو از طرف دولت و رسانه‌های نزدیک به آن را باید در کنار حضور پررنگ نامزدها برای پوشش عملکرد دولت تحلیل کرد، جایی که ۴ نفر از اعضای دولت به شکل مستقیم در میدان قرار گرفته‌اند تا از کابینه رئیس‌ی دفاع کنند. حضور داوود منظور، محمدمهدی اسماعیلی، مهرداد بذریاش، صولت مرتضوی در حالیکه مهره‌های مهمی در جریان اصولگرا محسوب نمی‌شوند، نشان داد آنها جلیلی را برای حمایت از دولت سیزدهم در گردونه رقابت‌ها کافی نمی‌دانند.

دفاع از عملکرد فرهنگی دولت

در میان گزینه‌های دولتی یک چهره شاخص برای دفاع از عملکرد رئیس‌ی در نظر گرفته شده، که کابینه بر روی ساخت یک چهره جوان سیاسی از آن و کورسویی احتمالی تلاش می‌کند. اسماعیلی جوان، وزیر ارشاد دولت سیزدهم که بعد از ناراضیاتی‌های سال ۱۴۰۱ بیشترین چالش را با طبقه متوسط و چهره‌های فرهنگی و هنری داشت، گزینه‌ای است که این روزها توسط دولت حمایت می‌شود. دیروز نامه‌ای از اعضای دولت در حمایت از او منتشر شد که گویای این نکته است. شماری از وزیران و معاونان رئیس‌جمهوری در نامه‌ای مشترک به شورای نگهبان، از تایید کاندیداتوری «محمدمهدی اسماعیلی» وزیر ارشاد برای انتخابات ریاست‌جمهوری حمایت کردند. در این نامه خطاب به شورای نگهبان گفته شده: «نوانایی و صلاحیت‌های فکری سیاسی و مدیریتی» اسماعیلی اطمینان‌خاطر داریم. همچنین او را «دارای تدبیر کافی برای اداره دولت آینده در امتداد مسیر خدمت‌رسانی دولت انقلابی شهید آیت‌الله دکتر رئیس‌ی در صورت تایید و انتخاب مردم ایران می‌دانیم.»

گزینه بروند. امام‌جمعه اهواز از جبهه انقلاب و انقلابیون خواست نسبت به موضع‌گیری خود دقت نظر داشته باشند و اجازه ندهند سرمایه‌های انقلاب در این شرایط تخریب یا مورد هجمه قرار گیرد. وی خواستار درس گرفتن از شهادت شهید بهشتی و شهید ریسی شد و افزود: دشمن همواره در تلاش است تا سرمایه‌های کشور را از دست ما بگیرد.

...

یک بام و دوهوای دولت در انتخابات

این نامه بی‌سابقه از درون دولت برای نهاد شورای نگهبان از این منظر جالب توجه است که چرا محمدمهدی اسماعیلی مورد حمایت است. این سوال‌ها به ذهن می‌آید تندروها که در جریان رد صلاحیت اسماعیلی او هستند و برای افتاع اعضای شورا تلاش می‌کنند یا این نامه برای برجسته کردن چهره او در میان شرکت‌کنندگان دولتی در انتخابات ارسال شده است؟ در این میان یک بام و دوهوای دولت هم قابل تامل است. جالب توجه اینکه «محمدمخبر» در روزهای گذشته به صراحت اعلام کرده کسی از درون دولت اجازه ندارد در انتخابات دخالت کند. سرپرست ریاست‌جمهوری در بخشنامه‌ای خطاب به مدیران دستگاه‌های اجرایی، هرگونه فعالیت تبلیغاتی به نفع یا ضرر نامزدهای انتخاباتی را ممنوع و مصداق ارتکاب جرم اعلام کرد. اما از درون دولت احتمالاً صدای مخبر را کسی نمی‌شنود. دیروز رجانیوز، سایت نزدیک به دولت در واکنش به انتشار نامه چند وزیر دولت به شورای نگهبان این نامه را مومنانه و محرمانه خواند ونوشت: «به‌نظر می‌رسد دستگاه‌های امنیتی باید به شدت با چنین اقداماتی که صرفاً با اهداف سیاسی صورت گرفته و سعی در ایجاد تقابل علنی در فضای رسانه‌ای کشور دارند برخورد کنند؛ چرا که اصل مشورت دادن مومنانه و محرمانه به شورای نگهبان نه تنها محل اشکال نیست بلکه مسیوق به سابقه و مورد استقبال شورا بوده است.»

گزینه دفاع فرهنگی، یک حوزه پرچالش

فارغ از این سوالات و ابهام‌ها، نقش اسماعیلی در درون دولت بعد از چالش‌ها بر سه مسئله حجاب و اسناد سیاسی چند سال اخیر و اشراف او به زاوایای دفاعیه احتمالی، دولت را برآن داشته گزینه وزیر ارشاد جوان را برای پاسخ‌گویی در مناظرات مهم و در اولویت بداند، نکته‌ای که هراس دولت و وابستگان از نقد را بیشتر نمایان خواهد کرد. اگر سیاست خارجی را یک امر حاکمیتی تلقی کنیم و شرح عملکرد اقتصادی دولت را بر دوش «داوود منظور» و «صولت مرتضوی» بگذاریم، نقطه مهم مسائل فرهنگی دولت در سال‌های گذشته باید وکیل مدافعی داشته باشد. نبود اسماعیلی که از نزدیک دستی بر آتش داشته را جلیلی و زاکانی می‌توانند پر کنند؟

تحلیل

تصویب قطعنامه ضدایرانی در شورای حکام با چه اهدافی دنبال می‌شود؟

فشار سیاسی ودعوت به مذاکره

همدلی – آفاق فقیهی: لحن نسبتاً تند اتحادیه اروپا در بیانیه فصل گذشته، اسفندماه، نشان می‌داد تنور انتقاد و عمل به یک اقدام علیه ایران داغ شده است. در آن عمل نکند، قطعنامه‌ای در راه خواهد بود. اشاره سه‌شنبه مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه درباره قطعنامه جدید با کلمات تندیتری بیان شد. او پس از گفت‌وگو با «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر اسرائیل اعلام کرد:این کشور همراه شرکا و متحدان خود، به ایران بر سر برنامه هسته‌ایش فشار خواهند آورد. «ملاتول مکرون» در بیانیه‌ای ضمن ابراز نگرانی عمیق خود درباره مسیر برنامه هسته‌ای ایران تأکید کرد: «اعمال فشار را تا زمانی ادامه می‌دهیم که اطمینان حاصل کنیم ایران به تعهدات بین‌المللی خود در این زمینه احترام می‌گذارد.» تعهداتی که ایران، چین و روسیه روایت دیگری از آن دارند. پوتین در اظهارنظری بعد از این قطعنامه گفت با وجود اینکه ایران به تعهدات خود در چارچوب معاهدات بین‌المللی پایبند است، این قطعنامه صادر شد. از نظر ما ایران به تعهدات خود در قبال ژانرس بین‌المللی انرژی اتمی کاملاً پایبند است و آنها را انجام می‌دهد و تخطی نکرده است.

بازگشت به برجام به جای فشار

البته در آستانه نشست شورای حکام و در حالیکه فضای بین‌المللی برای صدور یک قطعنامه علیه ایران مهیا شده بود، روسیه، چین و ایران در اقدامی پیشگیرانه بیانیه مشترکی صادر کردند که در آن از طرف‌های مقابل می‌خواست به مذاکرات برجامی بازگردند. این بیانیه نشان داد که ایران و شرکای سیاسی‌اش در یافتن اختلاف نظر ظاهری و ابتدایی‌ایالات‌متحده و تروئیکا‌اروپایی احتمالاً نخب برجام را دنبال می‌کند، تکنهای آن تحلیل‌ها را به‌بازی میز مذاکره هدایت می‌کرد. «اسپوتنیک» چهارشنبه گذشته گزارش داد، در این بیانیه سه‌جانبه آمده است: «مفاد برنامه جامع اقدام مشترک همچنان معتبر است. کشورهای ما برای دستیابی به توافق هسته‌ای از هیچ تلاشی دریغ نکرده و همچنان از این توافق حفاظت کرده و به تمامی تعهدات خود پایبند هستند.» پوتین در اظهارات چهارشنبه خود در مجمع خبرنگاران به موضوع خروج ترامپ از برجام اشاره کرد که خط مذاکره را بگیرد. می‌کند او با انتقاد از خروج ترامپ از برجام و بازی اروپایی‌ها بعد از این اتفاق بر ضرورت یک مکانیزم جدید در توافقات تأکید کرد که دولت‌ها را مجاب به حفظ و رعایت آن کند.

در طرف مقابل برخلاف گفته‌های پوتین، آمریکا موضوع را به حال حاضر و گذشته نزدیکتری ارجاع داده است. «گورا هول گیت» سفیر ایالات متحده در سازمان‌های بین‌المللی گفته: «ما هر گونه ادعایی را که توسط ایران و چندین کشور عضو دیگر مطرح شده است، مبنی بر اینکه ایالات متحده به نحوی مانع بازگشت ایران به اجرای تعهدات مربوط به برجام می‌شود، به ویژه اینکه ما و تروئیکا‌اروپایی فاقد اراده سیاسی برای جمع‌بندی توافق (برای از سرگیری اجرای) برجام در سال ۲۰۲۲ بودن، رد می‌کنیم.»

این نماینده آمریکا به تلاش‌های انجام شده برای توافق هم اشاره کرد. «در سال ۲۰۲۲ پس از تلاش‌های سیاسی فراوان، توافق‌های قابل قبولی روی میز گذاشته شد و در هر نوبت، ایران با خواسته‌های غیرقابل قبول و خارج از برجام پاسخ داد.» این گفته‌ها نیز در کنار اظهارات پوتین و نشانه‌های موجود از گفت‌وگوهای پشت‌پرده ایران و آمریکا از طریق عمان بیانگر اراده‌ای است که می‌خواهد از مجموعه این اقدامات و واکنش‌ها پنجره جدیدی برای مذاکرات باز کند.

تظهِیر ایالات متحده در رسانه‌های غربی

اشاره نیویورک تایمز در پنج‌شنبه‌یروز(در این باره قابل تامل است. این نشریه درحالیکه گفته می‌شد ایالات متحده، مخالف و نگران چنین تصمیمی از طرف اروپایی‌هاست، موضوع را این‌گونه توجیه کرد که: «دولت بایدن از اروپایی‌ها خواسته بود متن قطعنامه شورای حکام علیه ایران را «تعدیل» کنند.»نیویورک تایمز به نقل از منابع خود گفته است «متن [ابتدایی] قطعنامه پیشنه‌های چنان تند بیان شده بود که می‌توانست واکنش‌های شدیدی را در تهران به دنبال داشته باشد» و از این‌رو مقامات دولت بایدن «اشکارا نگران شده بودند.» مطابق اطلاعات منتشر شده آنها به همتایان اروپایی خود اعلام کرده بودند که با نگرانی‌هایشان هم‌عقیده‌اند، اما «می‌خواهند از قطعنامه‌ای غیرقابل اجرا حمایت کنند که ممکن است ایران را وادار سازد برنامه هسته‌ای خود را توسعه دهد و تنش‌ها را تشدید کند.»نیویورک تایمز می‌گوید در نهایت پس از اعمال «برخی تعدیل‌ها» در متن، آمریکا به قطعنامه پیشنه‌های فرانسه، بریتانیا و آلمان رای مثبت داده است.

سیگنال‌ها به انتخابات ایران

اسماً دلایل اصلی تصویب این قطعنامه در این زمان مشخص چیست؟ چرا اروپا و آمریکا در دو نقش کاملاً متضاد در حرکتند اما محصول آن قطعنامه ضدایرانی است که فعلاً به طور کاملاً محتاطانه فشارها را افزایش خواهد داد. «میدل‌راس فرج‌زاده» تحلیل‌گر مسائل سیاسی و بین‌الملل معتقد است: «گروسی عجله کرده و بیانیه خود را زودتر از موعد اعلام کرده و با توجه به ساحه بالگرد، بهتر بود کمی دیرتر واکنش نشان می‌داد. آن چه اکنون مشخص است، این است که ما طی هفته‌های آتی انتخاباتی داریم که نه فقط برای خودمان، بلکه برای اروپا و آمریکا و البته که برای ژانرس هم بسیار مهم است. در حال حاضر در ایران یک خلاه اجرایی در کشور به وجود آمده و تصمیم‌گیرندگان موقتی شاید نتوانند تصمیم نهایی را درباره ژانرس داشته باشند و لذا درک می‌کنند که باید تا دولت بعدی و مشخص شدن تکلیف وزیر امور خارجه بعدی، رئیس سازمان انرژی اتمی بعدی و ساختار سیاسی و دیپلماسی بعدی ایران کمی صبور باشند.

ادامه در صفحه ۵